

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evidenčna številka: VS00035861

Datum odločbe: 05.06.2020

Opravitna številka II.stopnje: VSM Sodba I Cp 72/2019

Senat: mag. Rudi Štravs (preds.), dr. Mateja Končina Peternel (poroč.), mag. Nina Betetto, dr. Ana Božič Penko, Vladimir Horvat

Področje: ODŠKODNINSKO PRAVO

Institut: povrnitev nepremoženjske in premoženjske škode - prometna nesreča - telesne bolečine - duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjske aktivnosti - strah - duševne bolečine zaradi skaženosti - višina odškodnine - pravična odškodnina - dopuščena revizija

Zveza: OZ člen 179, 179/1, 179/2

Jedro

Temeljni načeli za odmero odškodnine za nepremoženjsko škodo sta načelo individualizacije in načelo objektivne pogojenosti višine denarne odškodnine. Prvo načelo zahteva določitev pravične denarne odškodnine glede na intenzivnost in trajanje telesnih bolečin, duševnih bolečin in strahu ter glede na vse konkretne okoliščine, ki so podane pri oškodovancu. Drugo pa terjaja upoštevanje pomena prizadete dobrine in namena te odškodnine ter dejstvo, da odškodnina ne bi podpirala teženj, ki niso združljive z njeno naravo in namenom. Upošteva torej objektivne materialne možnosti družbe in sodno prakso v podobnih primerih nepremoženjskih škod. Toženka s svojo revizijo izpodbija slednji kriterij - trdi namreč, da prisojena odškodnina po posameznih postavkah odstopa od primerljivih primerov v sodni praksi.

Izrek

I. Reviziji se ugodi in se sodba sodišča druge stopnje spremeni tako, da se tudi pritožba tožeče stranke v celoti zavrne in se sodba sodišča prve stopnje potrdi, vsaka stranka pa sama krije svoje stroške pritožbenega postopka.

II. Tožeča stranka je dolžna toženi stranki v 15 dneh od prejema te sodbe plačati 4.961,92 EUR revizijskih stroškov, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega naslednjega dne po izteku roka za izpolnitev obveznosti do plačila.

Obrazložitev

Dosedanji potek postopka

1. Tožnik je s tožbo z dne 2. 6. 2017 od sodišča zahteval, naj razsodi, da mu je toženka dolžna plačati odškodnino za nepremoženjsko in premoženjsko škodo, ki jo je utrpel v prometni nesreči dne 10. 1. 2011, za katero odgovarja zavarovanec toženke. Za prestane telesne bolečine in neugodnosti med zdravljenjem je tožnik zahteval odškodnino v znesku 90.000,00 EUR, za strah 25.000,00 EUR, za duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjskih aktivnosti 100.000,00 EUR, za duševne bolečine zaradi skaženosti 30.000,00 EUR ter 644,40 EUR premoženjske škode. Toženka je tožniku že izplačala 55.000,00 EUR, zato s tožbo zahteva še preostanek v višini 190.644,40 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 13. 3. 2014 dalje.

2. Sodišče prve stopnje je razsodilo, da je dolžna toženka tožniku plačati še 90.680,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva vložitve tožbe (3. 6. 2017) dalje. V presežku pa je tožbeni zahtevek zavrnilo. Odškodnino je odmerilo na 67.000,00 EUR za telesne bolečine in nevšečnosti med zdravljenjem, 10.000,00 EUR za strah, 12.000,00 EUR za duševne bolečine zaradi skaženosti, 58.000,00 EUR za duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjskih aktivnosti (upoštevaje invalidnino; drugače bi odškodnina iz tega naslova znašala 61.000,00 EUR). Skupno je torej sodišče tožniku priznalo 147.000,00 EUR odškodnine za nepremoženjsko škodo in od tega odštelo, kar je toženka že plačala (v valoriziranem znesku 56.320,00 EUR), ter preostanek naložilo toženki v plačilo.

3. Sodišče druge stopnje je zavrnilo pritožbo toženke in delno ugodilo pritožbi tožnika tako, da je prisojen znesek odškodnine zvišalo na 124.680,00 EUR. Odmerjeno odškodnino iz naslova telesnih bolečin in neugodnosti med zdravljenjem je dvignilo na 82.000,00 EUR, odškodnino za strah na 12.000,00 EUR, za duševne bolečine zaradi skaženosti na 15.000,00 EUR, za duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjskih aktivnosti pa na 72.000,00 EUR. Skupno znaša prisojena odškodnina 181.000,00 EUR oz. 170,60 povprečnih mesečnih plač.

4. Vrhovno sodišče je s sklepom II DoR 266/2019 z dne 8. 8. 2019 na toženkin predlog zoper sodbo sodišča druge stopnje dopustilo revizijo glede vprašanja, ali je bila v konkretnem primeru tožniku prisojena primerna in pravična odškodnina iz naslova posameznih postavk nepremoženjske škode.

Bistvo revizijskih navedb

5. Toženka v reviziji navaja, da je prisojena odškodnina v znesku 82.000,00 EUR za telesne bolečine in nevšečnosti med zdravljenjem previsoko odmerjena in odstopa od ustaljene sodne prakse. Pri tem opozarja na sodbe VSRS II Ips 196/2012, II Ips 141/2011 in II Ips 260/2012, v katerih je bila odškodnina iz tega naslova odmerjena v razponu med 35.000,00 EUR in 69.500,00 EUR. Tudi prisojena odškodnina za strah naj bi bila pretirana in naj bi odstopala od primerljivih odločb VSRS II Ips 103/2011, II Ips 10/2014, II Ips 91/2017 in II Ips 86/2010. Čeprav iz izvedenskega mnenja in njegove dopolnitve izhaja, da je veliko zmanjšanje življenjskih aktivnosti podano na področju splošnih opravil in zahtev, na področju gibanja in pomembnejših področjih življenja, zmerno zmanjšanje pa na področju skrbi zase, življenje doma, medsebojnih stikov in odnosov, prisotni pa so tudi poudarjeni občutki nezadostnosti, nezadovoljstvo in pesimistična naravnost z znižano frustracijsko komponento, naj bi prisojna odškodnina iz tega naslova odstopala od prisojenih v zadevah VSRS II Ips 312/2013 in II DoR 222/2016. Za duševne bolečine zaradi skaženosti naj bi tožnik dobil višjo odškodnino kot oškodovanci v zadevah VSRS II DoR 211/2016, II Ips 26/2015, II DoR 44/2019, II Ips 91/2017, II Ips 86/2010. Toženka meni, da že plačana zneska 55.000,00 EUR (valorizirano 56.320,00 EUR) in 100.000,00 EUR predstavljata primerno odškodnino za celotno nastalo nepremoženjsko škodo.

6. Sodišče je revizijo vročilo tožniku, ki je nanjo odgovoril; predlaga njeno zavrnitev in potrditev izpodbijane sodbe. Sklicuje se na sodno prakso Vrhovnega sodišča II Ips 694/2008, II Ips 327/2011 in II Ips 116/2009.

O utemeljenosti revizije

7. Revizija je utemeljena.

8. Temeljni načeli za odmero odškodnine za nepremoženjsko škodo sta načelo individualizacije in načelo objektivne pogojenosti višine denarne odškodnine. Prvo načelo zahteva določitev pravične denarne odškodnine glede na intenzivnost in trajanje telesnih bolečin, duševnih bolečin in strahu ter glede na vse konkretne okoliščine, ki so podane pri oškodovancu (prvi odstavek 179. člena Obligacijskega zakonika (OZ)). Drugo pa terja upoštevanje pomena prizadete dobrine in namena te odškodnine ter dejstvo, da odškodnina ne bi podpirala teženj, ki niso združljive z njeno naravo in namenom (drugi odstavek 179. člena OZ). Upošteva torej objektivne materialne možnosti družbe in sodno prakso v podobnih primerih nepremoženjskih škod. Toženka s svojo revizijo izpodbija slednji kriterij – trdi namreč, da prisojena odškodnina po posameznih postavkah odstopa od primerljivih primerov v sodni praksi.

O odmeri odškodnine za telesne bolečine

9. Dejanske razsežnosti vseh oblik nepremoženjske škode, ki jo je utrpel tožnik, so predstavljene v razlogih 12. - 21. točke prvostopenjske sodbe, zato revizijsko sodišče povzema le njen najpomembnejši del. Tožnik je bil ob škodnem dogodku star 49 let in je ob trčenju z zavarovancem toženke utrpel politravmo s travmatskim šokom in neposredno ogroženostjo življenja zaradi nevarnosti travmatske izkrvavitve. Utrpel je zlom 6. rebra levo, 3. rebra desno, komitivni zlom levega kolka z luksacijo in zlomom sklepne ponvice, acetabuluma, zlom sramnih kosti v medenici obojestransko in odprt sakroiliakalni sklep desno, zlom desne golenice v kolenskem sklepu, interkondilčni zlom nartnih kosti desno, zlom desne petnice, izpah nad nartnimi kostmi in stopalnicami desno, zlom leve podlahtnice ob komolčnem sklepu (olekranon), zlom obeh kosti desne podlahti tik ob zapestnem delu in raztrganine mehkih tkiv desne roke.

10. Glede na zgoraj povzete poškodbe tožnika lahko njegov primer uvrstimo v kategorijo zelo hudih primerov Fisherjevega sistema kategorizacije telesnih poškodb. Izhodišče za odmero odškodnine za telesne bolečine so ugotovitve sodišča prve stopnje, da je tožnik zaradi teh poškodb trpel hude telesne bolečine 97 dni, srednje hude bolečine s kontinuiranim analgetičnim zdravljenjem 144 dni in lahke telesne bolečine 1.063 dni.

11. Tožnik je trpel tudi številne nevšečnosti med zdravljenjem, ki so natančneje popisane na 8. - 9. strani sodbe sodišča prve stopnje, na čigar ugotovitve je revizijsko sodišče vezano (tretji odstavek 370. člena ZPP). Zaradi prikaza njihovega obsega in teže kot elementov, ki bistveno vplivata na odmero odškodnine, jih revizijsko sodišče povzema le v bistvenem: dolgotrajna hospitalizacija (na intenzivni terapiji je bil hospitaliziran 22 dni, nato pa še 71 dni na oddelku za plastično kirurgijo), številni posegi, zdravljenje s koncentriranimi eritrociti, dolgotrajno antibiotično zdravljenje, dolgotrajna analgetična terapija intenzivno, dolgotrajna tromboprolifaksna s številnimi zapleti zaradi propada mehkotkivnega režnja (med drugim zaradi kolonizacije z bakterijo ESBL), slabo kooperativno celjenje po interkondilčni frakturi desne tibije z dolgotrajno večmesečno fistulacijo, perianalni absces oz. vnetni zaplet, katerega zdravljenje je potekalo skozi celotno leto 2013, izvajanje vsadkov in transplantacij, izvajanje številnih preiskav kot so CT, rentgenska slikanja, EMG meritve, preveze s strani patronažne službe na domu, antikoagulantna terapija, ki je trajala 4 mesece, uporaba ortopedskih vložkov, začasna uporaba invalidskega vozička in bergel, nošnja fiksatorjev,

vstavev kolčnega sklepa in novega kolenskega sklepa. Zdravljenje je bilo končano 3 leta in 10 mesecev po nesreči.

12. Vrhovno sodišče ugotavlja, da je odškodnina v višini 82.000,00 EUR oz. 77,21 povprečnih mesečnih plač, kot jo je za navedeno škodo odmerilo sodišče druge stopnje, višja od prisojenih odškodnin, ki jih je za telesne bolečine primerljivega trajanja in jakosti sodišče prisodilo drugim oškodovancem in zato ni skladna z merili iz 179. člena OZ. V primerljivi zadevi II Ips 196/2012, kjer je oškodovanka utrpela kompliciran zlom sramnih kosti, zlom križnice, zlom in zmečkanino desne goleni, podkolensko amputacijo, odprt zlom leve goleni, pljučnico in poškodbo peronealnega živca in je njeno zdravljenje potekalo 2 leti ter 7 mesecev (v tem času pa je bila 16 dni v komi, 173 dni hospitalizirana, imela več operativnih posegov, 2 meseca uporabljala invalidski voziček in 3 mesece bergle, prejela transfuzijo, imela več slikanj, CT in EMG preiskavo, se navajala na protezo in bila zdravljena pri psihiatru), ji je sodišče prisodilo 40.000,00 EUR za telesne bolečine in nevšečnosti med zdravljenjem. Primerljiva je tudi zadeva II Ips 91/2017 kjer je bilo oškodovanki, ki je v prometni nesreči utrpela politravmo oz. življenjsko ogrožajoče hude poškodbe, zaradi katerih se je zdravila več kot 4 leta¹, prisojena odškodnina za telesne bolečine v višini 50.000 EUR oziroma 48,90 povprečnih neto plač. Podobna odškodnina (47.000,00 EUR), je bila v zadevi II Ips 303/2016 prisojena tudi oškodovancu, ki je utrpel zdrobljeni zlom leve kolčne ponvice z izpahom glavice leve stegenice in levega stopala, zlom druge do četrte stopalnice na levi nogi in aseptično nekrozo glavice leve stegenice.² Višja odškodnina (60.000,00 EUR) za telesne bolečine je bila prisojena v primeru³, v katerem sta bila s sklepom II DoR 228/2018 zavrnjena predloga za dopustitev revizije obeh strank. V zadevi II Ips 260/2012 je oškodovanec iz tega naslova prejel 69.500,00 EUR, šlo pa je za izjemno hud primer (oškodovanec je utrpel zmečkanino obeh sednih predelov, iztrganje danke, natrganje križnega pleteža in levega bedrnega živca in izpuljenje njegovih korenin iz križne hrbtenice, obsežne rane na obeh sednih predelih križu, odprto odkrušenje velike grče leve stegenice, raztrganino tankega črevesja, odprt zlom križnice in trtice ter raztrganino sečnega mehurja in sečevoda, zaradi česar je sodišče primer uvrstilo med izjemno hude). Odškodnino v višini 70.000,00 EUR pa je v zadevi II Ips 188/2012 prejela oškodovanka, ki je v prometni nesreči utrpela večfragmentarni zlom sklepne ponvice levega kolčnega sklepa s centralnim izpahom glavice leve stegenice, zlom zgornje in spodnje veje desne in leve sramne kosti, obtolčenino leve polovice prsnega koša, odrgnine zgornjih in spodnjih okončin, obtolčenine trebuha (njeno zdravljenje pa je trajalo 5 let).

13. Na podlagi zgornjih izhodišč revizijsko sodišče ugotavlja, da je primerna odškodnina iz naslova telesnih bolečin in nevšečnosti med zdravljenjem v tožnikovem primeru takšna, kot jo je določilo sodišče prve stopnje (67.000,00 EUR), in da argumenti sodišča druge stopnje ne utemeljujejo dviga odškodnine na 82.000,00 EUR. Vse okoliščine, ki jih je za povišanje navedlo pritožbeno sodišče (trajanje in intenziteta prestanih in bodočih telesnih bolečin ter zapleti med zdravljenjem) sicer opravičujejo višjo odškodnino od povprečja (ki je v primerljivih primerih okoli 40-45 povprečnih plač), ne pa njenega dvakratnika.

O odmeri odškodnine za strah

14. Tožnik je ob samem dogodku utrpel velik primarni strah (čutil se je življenjsko ogroženega), zaradi psihotropnih zdravil v prvi fazi zdravljenja nato strahu ni doživeljal, sledilo pa je obdobje intenzivnega sekundarnega strahu, ki je trajalo kar 1282 dni. Sodišče prve stopnje mu je iz tega naslova prisodilo 10.000,00 EUR odškodnine, sodišče druge stopnje pa je to dvignilo na 12.000,00 EUR, pri čemer je poudarilo (le), da je bilo zdravljenje dolgotrajno ter so se pojavljali številni zapleti, ki jih je bilo treba sanirati. Vrhovno sodišče ugotavlja, da te okoliščine ne utemeljujejo dviga odškodnine za pretrpel strah, saj je znesek 10.000,00 EUR med višjimi, a (še) v okvirih, ki jih ob upoštevanju načela individualizacije zamejuje načelo objektivizacije odškodnine (tretji odstavek 179. člena OZ), medtem ko dodatno zvišanje

odškodnine iz tega naslova ni na mestu. V zadevi II Ips 91/2017 je bilo tožnici, ki je primerljiv sekundarni strah doživljala 4 leta, prisojena odškodnina v višini 3.500,00 EUR, v II Ips 86/2010 je tožnik iz tega naslova dobil (vseh zahtevanih) 6.250,00 EUR, v zadevi II Ips 287/2014 pa je sodišče tožnici za strah (ki so ga spremljale tudi samomorilske misli) prisodilo 10.000,00 EUR. Enak znesek (10.000,00 EUR) je za strah prejel tudi oškodovanec v zadevi II Ips 64/2012. Odškodnina za strah v višini 12.000,00 EUR je bila npr. prisojena v zadevi II Ips 196/2012, kjer je tožnica poleg sekundarnega strahu razvila tudi popoškodbeno stresno motnjo, ki je terjala zdravljenje pri psihiatru.

O odmeri odškodnine za duševne bolečine zaradi skaženosti

15. Tožniku so po prometni nesreči in zdravljenju ostale brazgotine po celem telesu, ki se jih sicer da zakriti z oblačili, motijo pa ga tudi pogledi drugih ob njegovi šepavi hoji. Sodišče prve stopnje mu je iz tega naslova prisodilo 12.000,00 EUR, sodišče druge stopnje pa je znesek zvišalo na 15.000,00 EUR in poudarilo, da vseh brazgotin niti v hladnem obdobju leta ni mogoče zakriti z oblačili, in da se bo šepava hoja pri tožniku z leti še slabšala. Vse te okoliščine sicer držijo, vendar je Vrhovno sodišče ob pregledu sodne prakse ugotovilo, da je odškodnina v višini 12.000,00 EUR na zgornji meji primerljivih primerov⁴ (pri čemer je v določenih primerih bistveno nižja⁵) in dodatno višanje ni upravičeno.

O odmeri odškodnine za duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjskih aktivnosti

16. Tožnikove aktivnosti so zaradi posledic poškodbe povprečno okrnjene v zmernem obsegu, na nekaterih področjih življenja (gibanje, splošna opravila in najpomembnejša področja življenja) pa v velikem obsegu (50-95%). Trajno zmanjšanje aktivnosti zaradi telesnih težav vodi v duševne bolečine, ki so blage do pomembne stopnje, povezane s funkcionalno nezmožnostjo in blago okrnjenostjo vsakodnevnega funkcioniranja s slabo samopodobo. Tožnik ne more več delati kot samostojni podjetnik, ne more normalno hoditi, si zavezati čevljev, obuti nogavic, težko si obleče hlače, imeti mora stalno pomoč, saj se ne more umivati, ko gre na blato, ga mora nekdo obrisati, ker nima dovolj gibljivih rok. Sodišče prve stopnje je ocenilo, da je primerna odškodnina iz tega naslova 58.000,00 EUR (z upoštevanjem prejete invalidnine, drugače bi bila odškodnina za 3.000,00 EUR višja), sodišče druge stopnje pa je kot primerno ocenilo odškodnino v višini 72.000,00 EUR. Pri tem je sodišče druge stopnje poudarilo, da je bil tožnik ob škodnem dogodku star 49 let, da je njegovo delovanje okrnjeno na vseh področjih življenja, in da bo posledice trpel celo življenje.

17. Denarna odškodnina v višini 61.000,00 EUR (kot jo je, brez znižanja zaradi invalidnine, določilo sodišče prve stopnje) je skladna z merili iz 179. člena OZ; pritožbeno zvišanje tega zneska na 82.000,00 EUR pa ni utemeljeno in odstopa od sodne prakse. Nekoliko višja odškodnina (65.000,00 EUR) je bila prisojena 45-letni oškodovanki v zadevi II Ips 91/2017, ki zaradi trajnih posledic poškodb glave, roke in noge ni več sposobna opravljati rejniške dejavnosti ali druge zaposlitve in je ovirana ali onemogočena pri praktično vseh fizičnih aktivnostih. V zadevi II Ips 303/2016 je 50.000,00 EUR odškodnine iz tega naslova prejel tožnik, ki ima težave pri hoji (dinamika hoje je popolnoma porušena), ta je mogoča le s pomočjo bergel, do 100 metrov stran od hiše; vsakodneвне osnovne aktivnosti (oblačenje, umivanje) opravlja drugače; za svoje delo pa se ni rehabilitiral; je invalid I. kategorije, prišlo je do 100 % zmanjšanja življenjskih aktivnosti; ne zmore športnih aktivnosti, v omejenem obsegu lahko le plava in ima izrazite težave pri sedenju; ima psihične težave, počuti se kot višek; otroka ne more spremljati pri nobenih dejavnostih. Primerljiva je tudi odškodnina (60.000,00 EUR), prisojena v zadevi II Ips 312/2013, v kateri (sicer 66-letni) tožnik zaradi krajše okončine šepa, uporablja bergle in invalidski voziček; trpi tudi zaradi nedelujoče desne roke in rame; hrani se lahko sam, delno tudi umiva, pri vseh drugih opravilih pa potrebuje stalno pomoč, vsaj 4 ure dnevno; ima zavrto

giblјivost glave, kolkov, kolen, motnje koncentracije in spomina.

O skupnem znesku odškodnine za nepremoženjsko škodo

18. Vrhovno sodišče je že večkrat pojasnilo, da je pri presoji pravilne uporabe načela pravične denarne odškodnine pomembna primerjava odmerjenih enotnih odškodnin za vse oblike nepremoženjske škode ter da izolirana primerjava odškodnine za posamezno obliko škode in primerjava deležev med njimi v okviru enotne odškodnine ni ustrezna. Medsebojna primerjava enotnih odškodnin je nujen pogoj za enotno obravnavanje škod različnega obsega in določanje odškodnin zanje v ustreznih razmerjih. Le na takšen način je mogoče preizkusiti pravilnost uporabe načela objektivne pogojenosti odškodnine in opraviti razmejitve med običajnimi, težjimi in katastrofalnimi škodami.⁶

19. V obravnavanem primeru je primerjava tožniku odmerjene odškodnine za posamezne oblike škode z odškodninami drugih oškodovancev za primerljive pravno priznane škode pokazala, da je sodišče prve stopnje pri odmeri bolj natančno uporabilo načelo individualizacije in objektivizacije odškodnine kot sodišče druge stopnje. To potrjujejo tako primeri, s katerimi revizija argumentira svoje stališče o pretirani odškodnini, kot primeri, na katere se je revizijsko sodišče dodatno oprlo.

20. Skupno je sodišče prve stopnje tožniku priznalo 147.000,00 EUR oz. 138,41 povprečnih plač. Zvišanja odškodnine, kot ga je naredilo sodišče druge stopnje, ne utemeljuje niti sodna praksa, na katero se je sodišče druge stopnje samo sklicevalo, niti sodna praksa, na katero se v svojem odgovoru na revizijo sklicuje tožnik. Zadeva II Ips 26/2015 (na katero se sklicuje sodišče druge stopnje) je bila revizijsko preizkušena le na podlagi revizije oškodovanke, zaradi česar je Vrhovno sodišče presojalo le, če je prisojena odškodnina prenizka, ne pa tudi, če je previsoka. Pri tem so v sodbi II Ips 26/2015 navedeni primerljivi primeri, v katerih je bila prisojena odškodnina nižja (znašala je okoli 130 povprečnih plač⁷). V takšni višini jo je v konkretni zadevi tožniku prisodilo sodišče prve stopnje. Zadeve II Ips 694/2008⁸, II Ips 116/2009⁹ in II Ips 327/2011¹⁰, na katere se v odgovoru na revizijo sklicuje tožnik, pa z obravnavano zadevo niso primerljive oz. so v prav vseh primerih prisojene odškodnine dejansko nižje od tukaj obravnavane.

Odgovor na postavljeno revizijsko vprašanje in sklepno o reviziji

21. Revizijsko sodišče je na podlagi zgornjih argumentov presodilo, da je sodišče druge stopnje pri odmeri primerne odškodnine napačno uporabilo materialno pravo (179. člen OZ). Zato je reviziji ugodilo in izpodbijano sodbo spremenilo (prvi odstavek 380. člena ZPP). V konkretnem primeru je bila tožniku prisojena primerna in pravična odškodnina s sodbo sodišča prve stopnje, zaradi česar je bilo treba (tudi) pritožbo tožnika zavrniti in v celoti potrditi prvostopenjsko sodbo.

O stroških postopka

22. Sprememba odločitve o pritožbi terja tudi drugačno odločitev o stroških postopka (drugi odstavek 165. člena ZPP in drugi odstavek 154. člena ZPP). Pri tem je Vrhovno sodišče izhajalo iz odmere sodišča prve stopnje, ki je tožniku priznalo stroške v višini 7.874,66 EUR (ker je uspel s 47,56%, je upravičen do 3.745,19 EUR), toženki pa v višini 1.138,31 EUR (glede na njen 52,44% uspeh v pravdi pa je upravičena do povračila 596,93 EUR). Po medsebojnem pobotanju pravnih stroškov mora toženka tožniku za stroške postopka na prvi stopnji povrniti 3.148,26 EUR.

23. Ker po odločitvi Vrhovnega sodišča nobena od strank ni uspela s svojo pritožbo, vsaka sama krije svoje

stroške pritožbenega postopka.

24. Toženka pa je uspela s svojo revizijo, zato ji je tožnik dolžan povrniti revizijske stroške v višini 4.961,92 EUR, kar obsega 1375 točk za predlog za dopustitev revizije, 1650 točk za revizijo, 40,25 točk za materialne stroške (kar ob vrednosti 0,6 EUR/točko skupaj znaša 1.839,15 EUR), 557,00 EUR sodne takse za predlog za dopustitev revizije in 1.671,00 EUR sodne takse za revizijo, vse skupaj povišano z 22% DDV.

25. Vrhovno sodišče je odločalo v senatu, navedenim v uvodu odločbe. Odločitev je sprejelo soglasno (sedmi odstavek 324. člena ZPP).

¹ Tožnica v zadevi II Ips 91/2017 je utrpela zlom desne parietalne lobanjske kosti z vgreznjenjem, raztrganino desne srednje meningealne arterije z desnim frontoterpolarnim epiduralnim hematoma in edemom možganov, poškodbo možganovine v predelu frontalnega režnja, zlome sednih obraznih kosti, zlom lobanjske baze, obsežno raztrganino desno parietalno na glavi, odprti zlom leve nadlahtnice in leve koželjnice v področju levega komolca, zlom leve skočnice, zlom tretje desne dlančnice in poškodbo desne očesne veke. Njeno zdravljenje je obsegalo: intubacijo in reanimacijo na mestu škodnega dogodka, med prevozom v bolnico in v bolnici, urgentno nevrokirurško operacijo, urgentno kirurško zdravljenje ostalih telesnih poškodb, ki je vključevalo več operacij (po dve na roki in nogi, ena na očesu) v narkozi, ventilacijo, dolgotrajno nošnjo mavca, fiksatorja in nato doramenske opornice za roko ter opornice za zapestje (10 tednov), dolgotrajno nošnjo mavčne imobilizacije na nogi (16 tednov), zaradi nesposobnosti uporabe bergel zaradi poškodbe roke je bila 3 mesece vezana na invalidski voziček, hospitalizirana je bila v treh bolnicah in prestala številne laboratorijske, CT in MR preiskave, številni pregledi pri osebnem zdravniku in specialistih različnih specialnosti, fizioterapije, dolgotrajno jemala protibolečinska sredstva in podobno.

² Iz odločbe II Ips 303/2016 izhaja naslednji obseg telesnih bolečin tožnika: stalne hude bolečine - 2 meseca in 1 teden, občasne hude bolečine - 260 dni, srednje hude bolečine - skupaj 1 mesec; občasne hude in srednje hude bolečine - 1 leto in po četrti operaciji, občasne hude in srednje hude bolečine - 2,5 leta, še vedno trpi občasne blage bolečine v levem spodnjem udu in sosednjih sklepih (ledveni hrbtenici, medenici, levem kolenu), zaradi spremenjenega vzorca hoje, prikrajšave levega spodnjega uda in šepanja.

³ Oškodovanec je utrpel več zlomov obraznih kosti, zlom baze lobanje in lobanjskega dna, zlom zatilnega odrastka levo, rana na desnem uhlju, dvojni zlom spodnje čeljusti, zlom desnih sekalcev, zlom 1. do 5 stopalnice leve noge, zlom koželjnice na tipičnem mestu in odkrhnjenje šiljastega odrastka podlahtnice levo, zlom baze 4. dlančnice in distalne diafaze 5. dlančnice desne roke, rana desne dlani, zlom kolčnih sklepnih ponvic, izliv krvi pod trdo možgansko opno, oteklina možganov. Njegovo zdravljenje je obsegalo nujno medicinsko pomoč na kraju nesreče, transport v reševalnem vozilu, diagnostične preiskave, intubacijo, urinski katerter 1 mesec, nazogastično sondo pol leta, umetno komo 27 dni, umetno ventilacijo 32 dni, nošenje ovratnice 3 mesece, longete na levi podlahti 3 mesece, položajne opornice za nogo 1 mesec, hojo s hoduljo 2 meseca. 11 tednov je bil vezan na posteljo in odvisen od tuje pomoči, pol leta na invalidskem vozičku. Pol leta je prejemal antitrombotične injekcije. Jemal je številna zdravila in bil koloniziran z bolnišnično ESBL bakterijo. Nad notranjim gležnjem se mu je med zdravljenjem razvila kožna razjeda. Med zdravljenjem je shujšal za 20 kg.

⁴ Prim. odločbe VSRS II Ips 196/2012 (za skaženost prisojenih 12.000,00 EUR), II Ips 86/2010 (10.400,00 EUR), II Ips 91/2017 (7.000,00 EUR).

⁵ V zadevi VSRS II Ips 303/2016 je bilo tožniku prisojenih 3.500,00 EUR za duševne bolečine, ki jih trpi zaradi velike skaženosti v anatomskem in estetskem smislu. Šepajoča, nestabilna hoja (zaradi manjkajočega kolčnega sklepa), pri kateri si pomaga z berglami. Prikrajšava leve noge za 10 cm (nošenje prilagojenega čevlja). Oblika leve strani medenice je vidno spremenjena, izrazito skrajšana stegnenica in više postavljeno

levo koleno, zmanjšana gibljivost na stiku med medenico in stegnenico. Utrpel je številne brazgotine po operacijah na predelu levega kolka. Skaženost je dokončna. Zaradi tega ima oškodovanec občutek, da je težek invalid, da se mu posmehujejo; težko mu je pojasnjevati, kaj se je zgodilo, zato ne zahaja več v družbo.

⁶ Prim. sodbi VSRS II Ips 131/2013 in II Ips 128/2013.

⁷ Revizijsko sodišče je zadevo II Ips 26/2015 primerjalo z zadevami II Ips 672/2003 (skupno prisojena odškodnina v višini 112 povprečnih neto plač), II Ips 485/2000 (prisojena odškodnina v višini 148 povprečnih neto plač), II Ips 527/2001 (prisojena odškodnina v višini 143 povprečnih neto plač) in II Ips 574/2009 (prisojena odškodnina v višini 114 povprečnih neto plač).

⁸ V zadevi II Ips 694/2008 je bilo tožniku prisojnih 30.000,00 EUR za telesne bolečine, za strah 6.000,00 EUR, za duševne bolečine zaradi zmanjšanja življenjskih aktivnosti pa 41.000,00 EUR ter za duševne bolečine zaradi skaženosti 4.000,00 EUR.

⁹ V zadevi II Ips 116/2009 je revizijsko sodišče potrdilo odločitev glede odmere odškodnine za telesne bolečine 20.864,63 EUR, za strah 10.432,32 EUR, za duševne bolečine zaradi zmanjšane življenjske aktivnosti 37.556,33 EUR in za duševne bolečine zaradi skaženosti 6.259,39 EUR. Prisojena odškodnina v skupni višini 86,89 povprečnih neto plač naj bi bila primerljiva z odškodninami za podobno škodo.

¹⁰ Čeprav prisojenih zneskov za posamezno obliko nepremoženske škode iz revizijske odločbe ni mogoče razbrati, je oškodovanka v zadevi II Ips 327/2011 iz tega naslova skupno prejela 130 povprečnih plač. V prometni nesreči je utrpela zlom desne stegenice s kožnim in kostnim defektom, zlom zgornjega dela desne golenice, manjek kože na desni goleni, zlom desne petnice, odtrganje desne ahilove tetive, popoškodbeno nestabilnost desnega kolena, popoškodbeno prikrajšavo desne noge ter okorelost desnega kolena in desnega skočnega sklepa. Prestala je kar 12 operacij, med dolgotrajnim zdravljenjem pa je prihajalo tudi do zapletov zaradi slabega celjenja, vnetja, dodatnih zlomov, presajanja kostnega tkiva in kože itd. Prišlo je do zmanjšanja vseh življenjskih aktivnosti srednje stopnje.

Datum zadnje spremembe: 06.10.2021